

Rijkdom

Basisgedachten

Rijkdom is op zich niet verkeerd. Er zijn altijd rijken en armen geweest. Maar de Heer Jezus zegt: *'Hoe moeilijk is het dat zij die op hun vermogen vertrouwen, het Koninkrijk van God ingaan!'* (Mark. 10:24). En in Mattheüs 19:23 zegt Hij: 'Ik zeg u dat een rijke bezwaarlijk het Koninkrijk der hemelen zal ingaan'. Dat is altijd al waar geweest. Hoe groter het vermogen, hoe groter de hindernis om je te bekeren. De vraag van de discipelen 'wie kan dan behouden worden?' wordt door de Heer als volgt beantwoord: *'Bij de mensen is dat onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk'* (Matth. 19:25, 26).

'Rijkdom' is een relatief begrip. Het wordt gemeten aan de levensstandaard van een land en is daarom van continent tot continent en van land tot land verschillend. Iemand heeft ooit gezegd: 'Het is bijna onmogelijk dat iemand rijkdom heeft en daar niet op vertrouwt'. Maar dankzij Gods genade komen in elk land ook rijke mensen tot geloof. Zo zijn er overal gelovigen die welvarend zijn. Maar we moeten wel twee dingen bedenken:

- De sociale verschillen tussen arm en rijk zijn een algemeen gevolg van de zonde. Dat kunnen we principieel alleen maar accepteren.
- Maar als de rijken de armen verdrukken en van hen profiteren, zondigen ze bewust tegen God en mensen.

Ook het begrip 'overvloed' komt in de Bijbel voor (bijv. Spr. 3:10). Overvloed hoeft geen overvloedige rijkdom te zijn, maar betekent heel eenvoudig dat je meer bezit dan je nodig hebt om te kunnen leven. Als dat bij ons het geval is, moeten we altijd 'voor alle dingen de God en de Vader in de Naam van onze Heer Jezus Christus' danken (Ef. 5:20). 'Overvloed' is de ruimte, waarin wij op grond van de genade staan. Maar God heeft ook een grens ingesteld. Die bevindt zich op de plek waarin we met onze overvloed onszelf behagen of zelfs in de zonde van gierigheid vervallen.

Voorbeelden van rijke mensen

In het Nieuwe Testament vinden we diverse voorbeelden van rijken, die God ons als waarschuwing of als ontmoediging gegeven heeft.

a) De rijke jongeling (Mark. 10:17-22)

Deze jonge man kwam naar de Heer Jezus toe met de eerlijke vraag hoe hij het eeuwige leven kon beërven. Hij was oprecht en had zich er vanaf zijn jeugd mee beziggehouden een godvrezend leven te leiden. Omdat hij nog op de basis van de wet stond, gehoorzaamde hij ijverig aan de door God gegeven geboden. Maar hij voelde dat het hem aan iets ontbrak. Jezus Christus keek hem aan, had hem lief en zei tegen hem: *'Eén ding ontbreekt u: ga heen, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen'* (vs. 21). De Heer kende het hart van deze jongeman. Omdat hij aan zijn rijkdom vasthield, plaatste de Heer hem met deze oproep voor een keuze: ben je bereid om je bezittingen voor Jezus Christus op te geven? Helaas koos hij voor zijn geld en niet voor het volgen van de Heer Jezus. Hij ging verdrietig weg. We horen later niets meer van hem. Is dit geen indrukwekkend voorbeeld hoe moeilijk het voor een rijke is om Gods Koninkrijk binnen te gaan?

b) De rijke man in de hel (Luk. 16:19-31)

De Heer Jezus vertelde het verhaal van een rijke man en de arme Lazarus. Ze stierven allebei. Lazarus bevond zich daarna in de schoot van Abraham, dat wil zeggen op een plaats waar geluk is. De rijke man echter kwam na zijn dood op een plaats waar pijn is. Toen hij daar vreselijk leed, wenste hij dat zijn

broers gewaarschuwd zouden worden. Hij wist: alleen als je je bekeert, word je gered (vs. 30). Je zou kunnen denken dat rijke mensen niet nadenken over het leven na de dood. Maar deze man wist heel precies waar het op aankomt: zondige mensen moeten zich berouwvol bekeren om in de hemel te komen. Maar hijzelf had dat niet gedaan. Hij was te druk geweest omdat hij elke dag vrolijk en met praal geleefd had. Nu was het te laat. Uit dit verhaal kunnen we leren dat iemand die in welstand en rijkdom leeft, de vraag naar de eeuwige verlossing volledig kan verdringen.

c) De rijke oppertollenaar (Luk. 19:1-10)

De Bijbel vertelt ons drie dingen over Zacheüs. In de eerste plaats was hij oppertollenaar. Deze belangrijke positie gaf hem een maatschappelijke relatie met de Romeinen en een zekere invloed op anderen. In de tweede plaats was hij rijk. Hij was niet aan al zijn geld op een eerlijke manier gekomen. Door te hoge eisen had hij zich in de loop van de tijd verrijkt. In de derde plaats was hij klein. Dat was zonder twijfel een vernedering voor hem. Ondanks zijn goede positie en zijn vele geld keken de mensen op hem neer.

Hoewel Zacheüs heel erg rijk was, had hij een grote wens: hij wilde Jezus zien! Omdat hij klein was, blokkeerden de vele mensen zijn uitzicht en de weg naar de Heer Jezus. Daarom klom de kleine oppertollenaar in een wilde vijgenboom, zodat hij de Heiland kon zien. Hij had er geen rekening mee gehouden wat er daarna gebeurde: de Heer Jezus liep niet alleen langs hem heen, maar Hij bleef ook staan, keek omhoog naar Zacheüs en zei: *'Ik moet vandaag in uw huis blijven'* (vs. 5). Daar vond een gesprek tussen de Heiland en de oppertollenaar plaats. In tegenstelling tot de rijke jongeling was het geld voor Zacheüs geen hindernis om in Jezus Christus te geloven en Hem te volgen. Daarom zegt de Heer aan het eind van de geschiedenis ook: *'De Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te zoeken en te behouden'* (vs. 10). Zacheüs is een mooi voorbeeld hoe ook rijke mensen tot het geloof in de Heer Jezus kunnen komen.

d) De rijke raadsman (Matth. 27:57)

Jozef van Arimathea was een rijke raadsman en een discipel van de Heer Jezus. Hij had er in de Joodse raad niet mee ingestemd Christus om te brengen, want hij was een goed en rechtvaardig man. Nadat de Heiland was gestorven, ging hij moedig naar Pilatus en vroeg hij om het lichaam van Jezus (Luk. 23:50-53). Hij legde al zijn mensenvrees opzij en beleed openlijk deze verworpen en gekruisigde Christus Jezus. Het graf, dat hij vermoedelijk voor zichzelf uit een steenrots had laten houthouwen, gebruikte hij nu voor zijn Heer. Met alle eerbied wikkelde hij het lichaam van de Heer Jezus in fijn linnen en legde Hem in het graf. Daarmee ging de profetie uit Jesaja 53:9 in vervulling: *'Men heeft Zijn graf bij de goddelozen gesteld, en Hij is bij de rijke in Zijn dood geweest'*. God heeft deze rijke man gebruikt om Zijn Zoon een waardig graf te geven. We leren hiervan dat de Heer rijke gelovigen voor bepaalde taken wil gebruiken, die ze heel goed kunnen uitvoeren.

Rijk willen worden

Hoewel God ons Christenen principieel geen materiële zegen heeft beloofd, is rijk zijn geen zonde. Als we echter rijk *willen* worden, zondigen we wel. Met deze begeerte naar rijkdom gaat zowel de gierigheid als de geldliefde gepaard.

Paulus onderwijst ons:

'Hebben wij echter voedsel en kleding, dan zullen wij daarmee tevreden zijn' (1 Tim. 6:8).

Als we deze basisdingen niet hebben, ontbreekt het ons aan het noodzakelijkste. Als we echter genoeg te eten en genoeg kleren bezitten - wat bij veel mensen op aarde niet het geval is - mogen we dankbaar en tevreden zijn. Maar in onze harten kan de wens ontstaan, rijk te willen worden. Al heel veel mensen zijn aan dit gevaar ten prooi gevallen. Daarom waarschuwt Gods Woord ons indringend: *'Maar wie rijk*

willen worden, vallen in verzoeking, in een strik en in vele onverstandige en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang' (1 Tim. 6:9).

Er zijn vandaag de dag ontelbaar veel wegen die mensen inslaan om zich op kosten van anderen te verrijken: door middel van corruptie, door middel van belastingfraude, door bedrog, door het uitbuiten van werknemers etc. Sommigen proberen op een eerlijke manier hun vermogen te vergroten. Maar ze zijn bereid om daarvoor al het andere in hun leven op te offeren. Ze hebben geen tijd meer voor zichzelf, voor hun vrouw en voor hun kinderen. Ze bezoeken de samenkomsten van de gelovigen niet meer regelmatig en hebben geen tijd en geen energie meer voor de zaak van de Heer. Kortom: ze leven alleen nog om rijk te worden en hebben niet in de gaten hoeveel schade ze zichzelf en hun omgeving aandoen. Sommigen zijn daardoor zelfs van het geloof afgedwaald en hebben zich met veel smarten doorboord (vs. 10).

Een zoon van gelovige ouders wilde eens snel aan geld komen. Hij ging naar het casino. Hij had succes en won er. De winst zette hij weer in en hij won meer. Dat ging een tijdje goed, totdat het geluk plotseling omsloeg. Hij begon geld te verliezen. Hij stopte er toen niet mee maar ging door totdat al het gewonnen geld weg was. Ook toen gaf hij niet op! Hij maakte schulden om verder te kunnen spelen. Hij verloor meer en meer. De schulden werden steeds groter totdat hij ze niet meer kon voldoen. Voordat men hem veroordeelde en in de gevangenis wierp, hoorden zijn ouders ervan. Uit liefde tot hun zoon verkochten ze hun eigen huis en betaalden ze zijn schulden! Wat een verschrikkelijke gevolgen kunnen uit de begeerte naar rijkdom en geld ontstaan!

Gods waarschuwingen tegen hebzucht en gierigheid

Gierigheid is een ernstige zonde. Ze wordt in Gods Woord meerdere malen samen met hoererij of echtbreuk genoemd (Ef. 5:3; Kol. 3:5). In Kolosse 3 wordt hebzucht zelfs als *afgodendienst* aangeduid! Daarom waarschuwt de Heer ons in Lukas 12:15: *'Ziet toe, en wacht u voor alle hebzucht; want ook al heeft iemand overvloed, zijn leven behoort niet tot zijn bezittingen'*. Hiervan leren we aan de ene kant dat ook wij als gelovigen moeten oppassen voor een gierige of hebberige instelling. Aan de andere kant maakt de Heer Jezus duidelijk dat het geluk van ons leven niet in materieel bezit ligt. Omdat het leven een geschenk van God met eeuwigheidswaarde is, zullen we alleen in een gelukkige relatie met Hem echte vervulling vinden.

Ook in het Boek van de Spreuken worden we gewaarschuwd tegen hebzucht en de desastreuze gevolgen daarvan: *'Zo zijn de paden van allen die op winstbejag uit zijn, die ontnemt haar bezitters het leven' (Spr. 1:19)*. En verder wordt gezegd: *'Wie op winstbejag uit is, stort zijn huis in het ongeluk, maar wie omkoopgeschenken haat, zal leven' (Spr. 15:27)*. Ook religieuze mensen kunnen gierig zijn. We hoeven alleen maar aan Bileam of aan de valse profeten in het Christendom te denken, ze 'hebben een hart geoefend in hebzucht' (2 Petr. 2:14). Moge de Heer ons voor alle hebzucht bewaren!

Hoe word ik van gierigheid en geldzucht bevrijd?

Wat doe je als je rijk wenst te worden? Of hoe ga je met hebzuchtige gedachten om, die in je hart opkomen? De volgende stappen kunnen je helpen, zodat de geldzucht niet je hart en je leven gaat beheersen:

- 1) Je moet je ervan bewust zijn dat er door de zonde in ieder mens de tendens bestaat om rijk te willen worden of om hebberig te zijn - ook in jou!
- 2) Deze begeerte naar geld en rijkdom moet je consequent als kwaad en verkeerd veroordelen.
- 3) Als hebzuchtige gedachten tot een hebzuchtige houding of gedrag hebben geleid, moet je deze zonden oprecht voor de Heer belijden.

4) Werk een hebzuchtige houding bewust tegen: in plaats van geld en goed voor jezelf te verzamelen, moet je beginnen om juist aan anderen dingen te geven.

5) Vergeet nooit dat niet alles met geld te koop is! Je kunt dan wel het volgende kopen:

- een bed, maar geen slaap,
- een boek, maar geen kennis,
- een huis, maar geen thuis,
- eten, maar geen trek,
- medicijnen, maar geen gezondheid,
- plezier, maar geen geluk.

En al helemaal de verlossing door Jezus Christus niet - want die is *gratis!*

Aanwijzingen voor de rijken

Gods Woord spreekt alle sociale klassen van de maatschappij aan. Het richt zich ook duidelijk en direct tot de rijken:

‘Beveel de rijken in de tegenwoordige eeuw niet hoogmoedig te zijn, en hun hoop niet te stellen op de onzekerheid van de rijkdom, maar op God, Die ons alles rijkelijk geeft om te genieten; ook om wél te doen, rijk te zijn in goede werken, om vrijgevig te zijn en mededeelzaam. Zo leggen zij voor zichzelf een goed fundament weg voor de toekomst, opdat zij het ware leven grijpen’ (1 Tim. 6:17-19).

Uit deze Bijbeltekst willen we drie concrete oproepen benadrukken:

1) Rijke Christenen moeten niet hoogmoedig zijn of zich beter voelen, want God heeft hun de rijkdom toevertrouwd om hier trouw mee om te gaan.

2) Rijke Christenen lopen het gevaar dat ze hun vertrouwen op materiële bezittingen zetten. Maar ze worden daarvoor gewaarschuwd, omdat hun rijkdom van de ene op de andere dag verloren kan gaan. Economische en financiële crises bewijzen steeds weer hoe snel de verhoudingen kunnen veranderen. Een bank kan failliet gaan. Wie daar zijn geld dan heeft geïnvesteerd, zal veel of alles verliezen. Onroerende goederen, waarvan je een constante waardevermeerdering kan verwachten, kunnen plotseling hun waarde verliezen. Zo kun je zelfs je eigen huis verliezen, doordat het te hoog met hypotheek is belast. Bovendien is een gevolg van de globalisering dat een crisis in één land wereldwijde gevolgen kan hebben.

3) Rijke Christenen worden ertoe opgeroepen met hun bezit goede werken te doen en vrijgevig te zijn. Als ze zo uit liefde tot de Heer goede dingen doen, belooft Hij hen in de toekomst.

In Haggai 1:9 zegt God: *‘U rekent op veel, maar zie, het wordt weinig. Wat u in huis bracht, daar blies Ik in’*. Ik denk dat God ook vandaag soms in ons economisch systeem ‘blaast’, vooral als mensen denken dat ze ‘zonder God’ alles onder controle hebben - als een soort waarschuwing! Hoe vergankelijk en onzeker is alles toch! Daarom moeten we geen schatten op aarde verzamelen, ‘waar mot en roest ze verderven, en waar dieven inbreken en stelen’. Het is veel beter om schatten in de hemel te verzamelen, want die hebben een eeuwige waarde (Matth. 6:19-21). Waar ligt jouw geld? Hoeveel ‘geld’ staat er op jouw rekening in de hemel? Of heb je deze rekening nog helemaal niet geopend?